

DEBRECEN-N. VÁRADI ÉRTESÍTŐ-

Vasárnap Aug. 25-én 1850.

34.2-ik félév, 8^{dik} évfolyam.

Adás-vevés 's mindenféle hirdetéymenyekkel hetenkint megjelenik. Félévi előfizetés helyben 1 frt. 30. kr. — postán bár hová 2 frt. 30 kr. ezüst-pénzben. — Előfizetheti mindkét városi tudakozó intézetben. —

Egy példány ára 4 kr. p. p.

(D 176.)

BIZTOSÍTÁSI ÜGYEKBEN.

(1. 3.)

Rickl Anselm. Józs. barátságos uton történt visszalépésével, mint ki eddigelé
debreceni főügyvivőségét

vezette a'

cs. k. szab. triesti Azienda Assicuratrice társulatnak
annak igazgatása

ÁRON ÉS TÁRSÁ-ra

mai napon ruháztatik által, melytől fogva ő fogja az ottani ügyeket törvényesen képviselni 's folytatni.
Triest

— august 15. 1850.

Pest

A' cs. k. triesti Azienda Assicuratrice igazgatósága nevében

a magyarországi fiók-igazgatóság.

Burger F. D., Feldmann György L.
első titoknok. második titoknok.

A' főnebbi hirdetmény nyomán alulirt veszi által

a' cs. k. triesti Azienda Assicuratrice

főügyvivőségét Debrecenben,

's a' legkellemebb alkalom nyilik részére, hogy fenálló alapelveire utalván ezen legrégibb triesti biztositó intézetnek, magát és illetőleg kerületi ügyvivőit a' közönségnek biztosítási ajánlatok felvételére legszívesebben ajánlja, és pedig

a) *tűz-károk ellen*

épületeknél, házi- és kézi-eszközökre, gazdasági készletekre, marhaállásokra, és mindennemű árukra; ugy

b) *tengelyen szállításoknál károk ellen*

melyeknek legpontosabb teljesítését a' legkedvezőbb feltételek mellett ezennel ígérik

Debrecenben augustus 15-én. 1850.

ÁRON ÉS TÁRSA

(NV. 96.)

Hirdetmény.

(1.3.)

A' meg üresült Nagy-váradi d. sz. püspökség — jakvak igazgatósága részéről közhírré tétetik, miszerint az alább nevezett ama püspökséghez tartozó királyi jogok és más uradalmi haszonvételek 1851-ik január 1-től számítandó három évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni, jelesen pedig:

A) A' NAGY VÁRADI URADALOMBAN:

- 1 A' háromrózsai csapszék melletti kisebb bolt váradolasziban.
- 2 Ugyanott a' volt uradalmi fogház alatti pince.
- 3 Ugyanott az ugynevezett futrási téglavetés.
- 4 A' Volfi pusztán levő csapszék.
- 5 A' Hájói helységen kívül levő ugy nevezett Farkas csapszék.
- 6 A' Püspöki mező városszában 2 csapszék.
- 7 Keresztesi mézszárszék.
- 8 Mácsai csapszék.
- 9 Gyiresi mézszárszék.
- 10 Az ugyanottani halászat.
- 11 Nyarloi ital-mérés.
- 12 Tenkei mézszárszék.
- 13 Az ugyanottani bolt és hamuszir főzés.
- 14 Bélsenyéri mézszárszék.
- 15 Kápolnai ital mérés.
- 16 Nagy Pataki „ „
- 17 800 holdnyi kaszálló ősi — Patai pusztán.
- 18 Szil, Kolesér és Péterházi puszták 3000 hold.
- 19 700 holdnyi szántó föld ősi — Patai pusztán.
- 20 10 holdnyi majorsági föld Lázuron.
- 21 160 „ „ „ „ oláh gyepesen.
- 22 Az ital mérési jog Mirlon, Jáncesd, H. Lige-then és Dekányesden.
- 23 150 holdnyi nagy kárándi puszta.
- 24 160 „ „ kis kárándi „ „
- 25 145 „ „ Bikácsi „ „ „
- 26 Benkei csapszék.
- 27 A' 40 holdnyi darvas kaszálló szent Imrén.
- 28 Tiszta püspökségi birtokoni bolt Pocsajban.
- 29 Ugyanott a' Gróf Zichy Ferenc birtokával közös mézszárszék.
- 30 Ugyanott a' Gróf Zichy Ferenc birtokával közös halászat és nádaly szedés.
- 31 261 Holdnyi majorsági Föld Bárádon.
- 32 A' Nádaly-szedés Udvariban.
- 33 „ „ „ „ Rábén.

B) A' BÉLI URADALOMBAN.

- 1 200 holdnyi Cseri puszta.
- 2 12 „ „ Majorsági földek Kis-Lakán.
- 3 20 „ „ Mocsirturza puszta.
- 4 24 „ „ Majorsági földek ésszürüskert Agrison.
- 5 30 „ „ Ugynevezett Dotyó földek Kumányesden.

- 6 300 „ „ Klti puszta.
- 7 200 „ „ Vajvogyesdi puszta.
- 8 20 „ „ Fruzsinyesdi „ „ „
- 9 150 „ „ Poklusica „ „ „
- 10 1000 „ „ Buzásdi „ „ „
- 11 250 „ „ Talmácsi „ „ „
- 12 1200 „ „ Hodoselli „ „ „
- 13 1400 „ „ Szuszági „ „ „
- 14 300 „ „ Bozul és Bandaraszói puszta.

C) A' VASKÖHI URADALOMBAN.

- 1 A' város vám-bólt, és mézszárszéki jog Vaskóhn.
- 2 Pójáni fűrész — malom.
- 3 38 holdnyi Uradalmi kaszálló Rogozon.
- 4 86 „ „ Kaszálló Gyigyis és Tomjátéken.
- 5 75 „ „ „ „ Leukán.
- 6 170 „ „ „ „ Bajsorán.
- 7 20 „ „ „ „ Csicsercucán.
- 8 75 „ „ „ „ Pójenen.
- 9 60 „ „ „ „ Bariskán.
- 10 60 „ „ „ „ Pankoján.
- 11 Rézbányai mézszárszék.
- 12 Az ugyanottani liszt-malom.
- 13 Az ugyanottani bolt.

A' nyilvános árverés a' Nagy-váradi uradalmat illező tárgyakra nézve Várad-olasziban a' püspökségi magtár épületekben folyó év September 5-én, a' Béli uradalmat illetőkre nézve Beélen a' tiszartói laknát ugyan azon évi September 9-én, és végre a' Vaskóhi uradalmat illetőkre nézve vaskóhn a' felügyelői lakban folyó évi September 11-én, mindenütt pedig reggeli 9 órákor fog tartatni, mire az bérleni kívánók a' bérbeadandó tárgyhöz arányzott száztóli 10 pfnyi ánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak. —

Göndöcs István m. k.

a' nváradi L. sz. megüresült Püspök uradalom kinestári igazgatója által.

(NV. 94.)

Eladó birtok

(1.3.)

NagyVáradtól egy grányira fekvő Szöllősen szélesen kiterjedt Udvar, ház, Két nagy kertel, ugyanint veteményes, gyümölcsös, lucernás, 's hozzá tartozó Kaszálló, Szántó földek, mintegy 45 köblös bizonyos 's kedvező feltételek 's egyezkedés mellett örök áron el adó értekezhetni a' N. Váradi T. Intézeti ügnyökkel.

(D. 169.)

Egy tanító

(2.3.)

Ki már több években kitüntette magát e' pályán; ohajt — részint magán lakánál, részint házaknál meghatározandó órákon — **tanítványokat** felvállalni.

Ezenkívül fuvolán, és guitáron is tanítási órákat adni.

Lakása németutca 1774-ik szám.

(D. 175.) **Hirdetmény.** (1.2.)

Debrecen város részéről közhírré tétetik: hogy f. 1850-dik évi Sept. hó 2-ik's következő napján tartandó árverés után három egymásután következő évre, az az f. 1850-ik évi november 1-ső napjától jövő 1853-dik évi october utolsó napjáig a nevezett városhoz tartandó következő haszonbérletek lesznek ki adandók: u. m.

A' Hortobágyi vendégfogadó's várnagy, hortobágyi's tiszai halászat, továbbá a' kádarc, vagy elepi vendég fogadó, végre a' külső kőser bormérés és vendéglő, 's a' belső kőser bormérés és vendéglő. —

Kik ezen árvereléshez járulni szándékoznak, a' kített napokban a' városgazdai hivatal szobájába hol az árverés délelőtti 9 órákor kezdődni fog, és a' hol az árverelési feltételek előre is megtekinthetők, a' szükséges bánom pénzzel, és megkívántató vagyonbeli biztosítékkal előtva megjelenni, ezenell illendően meghivatnak. Debrecen 1850 aug 14-kén tartott tanács ülésből.

Böszörményi Károly
jegyző.

(D. 174.) **Ház — tanya föld árverése,**

ingóságok — kaszáló eladása. (1)

Debrecenben néhai idősb **Tolvaj János** árváját illető, 's ugy nevezett **Liba** utcán lévő **2069**-ik szám alatti **ház** fojő augusztus hó **29**-kén délután az elepi 5 1/2 nyilas **tanya föld** ugyan e' hó **30**-kán a' helyszínén árvereltetni fog, **ingóságok** a' háznál f. hó **28**-dikan adatnak el. — Ezeken kívül eladó a' halápon lévő **5** bogjás **kaszáló** is, Debrecenben aug. 21-én 1850.

Mannó József m. k.
helyettes járásbíró.

(D.) **Német nyelv-tanítás.** (1.3.)

Alulírt; a' debreceni t. közönséggel tisztelettel tudatja, hogy jelen időszakban a' közelebb bekövetkezendő iskolai szün-napok miatt — számos tanítványai végett — több tíres órái maradván, ez okból néhány ifjak 's leánykakat tanítás végett újabban is felvállalhat, melyszerént mentőbbi rendelkezést elvár: lakásán főpíacon 6-ik szám alatti **Kovács István** ur háza felső emeletében

Örvényi Vilmos
német nyelv tanító.

(D. 177.) **Több mázsa korpa** (1.)

Több mázsa zsákrongy

folyó hó 27én, azaz kedden reggeli 9 órákor, Debrecenben cegléd-utcán a' c. s. k. élelmézesítár irodájában **árverés után el fog adatni.**

(D. 173.) **Eladó hegyi-szőlő.** (1.3.)

A' csatári ugy nevezett nagy hegyen levő Győri **Jakab**-féle hatvan kapa szőlő köpincével, borházzal, 's 2 istállóval pajtával, husz darab mintegy 200 cseber alá való bordóval, sajtdóval, kádakkal, 's több pajtabeli és szüreteléshez tartozó eszközökkel együtt folyó 1850-ik sept. 2-án d. e. 9 órákor a' helyszínén másod ízben árvereltetni fog. —

(D.) **Egy szakács**
Szolgálatba ajánlkozik — bár mely vidékre is. Tudhatni rólla a' debreceni tud intézetben.

(D. 146.) **Figyelmeztetés** (2.)

Egy középkorú egyén ki magyar, lengyel, orosz, német, 's oláh nyelveket beszél, jelenben pedig az orosz nagy herceg 37 gyalog serezednél mint számvevő tiszt már 22 éve szolgálván, közelebb katonai állásából kilépve, valamely uradalomba számvevő vagy tisztii alkalmaztatásra magát ajánlja.

Bővebb értesítést ad mind két városbani tud. intézet.

(NV. 96.) **Felszólítás, süket néma**
gyermekekre nézve. (2.3.)

Azon szülők kiknek süket néma gyermekök van, figyelmeztetik, hogy alulírt ezeknek kiképzésével foglalkozik, mire nézve szükségesnek látja, következendőkről értesíteni az illetőket;

A' tanítás nem ujjakoni jelek nyomán csupán írásban határozódik, hanem egyszersmind szóval és írásban történik és pedig magyarul. Ezenkívül részeshülni fog a' gyermek oly nevelésben, minő a' szülői háznál nehezen kivihető — 's végre a' szellemi és testi ügyességben és a' közhasznú ismeretekbeni részesítésre oly nagy gond lesz fordítva, mint a' beszélni és írni tanításra — szóval a' cél nem a' gyermeknek csupán beszélni és írni tanítása, hanem annak életrevaló, értelmes emberré képzése, a' bánás a' lehető legszelidebb, — mert ebben mint bármely más nevelési vagy tanítási tárgyban csupán a' szeretettel párosult szelidség vezethet célhoz. —

Alulírt támaszkodva azon sikerre, mit néhány hó alatt egy hat éves, érteni és beszélni egy szót sem tudó gyermekkel elért, felszólítja az ebben kétkedő, 's egyszersmind siketnéma gyermekök felett aggodó szülőket, orvos Dr. Grosz Fridrich urat eziránt felkeresni értekezés végett N. Váradon.

Salamon Ferenc
nevelő.

(NV.) **Eladó v. kölcsönzongora** (3.3.)

Egy jó karban levő 6 1/2 oct. eladó v. kölcsönözö zongora kerestetik a' N.V.T. Intézet által.

(D. 163.) **Eladó szőlő.** (23.)

Debreceben a' tócos kertben a' tilalmas felől 19 kapa szőlő 's ahozvaló szüretelő edényekkel együtt eladó. Bőveb tudósítást ad a' debreceni tud. intézet.

Debreceni színház.

Vasárnap, Aug. 25-én 1850.

SZÉP JUHÁSZ

Legujabb eredeti népszimű, népdalokkal 3 szakaszban.
Irta Szigethi József.

Vegyes hírek.

— Pest. Ő felségének születésnapja városunkban is illő pompával ünnepeltett meg.

Szerették volna, ha a' jelentékeny alkalomhoz méltólag a' nap akként mülk vala el, mint azt közösen ohajtottuk: **ünnepélyes csendben.** De fájdalom nem így történt. Egyesek rakoncátlankodása 's a' hibásan alkalmazott fenyték fölháboríták a' napnak utolsó perceit. 'S annál inkább sajnáljuk a' botránkozottat, mivel ennek szegény nemzeti színházunk tétetett egyik színhelyévé, de vajmi balfogalom lenne egy ily vasárnap karzat-közönség viseletét egy nagyobb körnek, vagy épen egy népnek jellemére mérvül alkalmazni.

A' tényállás ez: hogy az előadást az ünnepélyes alkalomhoz illőleg az ismeretes austriai néphymnus eljátszása előzé meg, erre egypár vasárnap széleskedvű karzati hallgató, talán még folyvást a' korcs-mában hívén magát, piszgni kezdett, 's azt gondolá, hogy ilt is mint ott saját izlése szerint rendelheti meg a' nótákat. E' botránkozótó viseletüket a' nagyobb rész indignációval fogadta, 's visszapiszeggéssel hívé elnémíthatni a' botrány támasztóit. Az örködés tisztét viselő csendőr erre a' karzatra sietett, 's vizsgálat nélkül két egyént, kik legközelebb kezügyéire estek, levonzott ülőhelyükről. Ez ellen még nem is lenne kifogásunk, mert az egész közönség ohajtá, sőt követelé, hogy a' bűnösök kitudassanak és illetlen viseletükért lakoljanak, 's tán e' két egyént hallgatásából a' valódi vétkeseknek nyomára lehetett volna jöni.

Azonban a' helyett, hogy ez ügy e' rendszerű folyamába irányoztatott volna, az elfogottaknak a' törvény helyére kísértetése által; egy mint értesültünk térgarancsnoksági tiszt, azon balul alkalmazott buzgalmi elragadtatásból, mely jó helyett mindig csak rosszat szokott szülni, heves föllepte által a' zajnak inkább élesztését eszközölte, az elfogottak egyikét a' színház csarnokában saját kezeivel vérig öklözvén, noha ez minden vonakodás nélkül követé a' fölhívat,

mely önkényes tény által az ingerültség az egész közönségben tetemes fokra emeltetett, némelyek e' bánásmód ellen hevesebben nyilatkoztak, mások más-kép növelék a' zavart, 's mintegy ötven egyén vitetett be, e' nagy napon, — a' szeretet ün-nepén, kik közül ma mint a' városi hatósággal utólagos bejelentés mellett tudatot, 17-en megbotoztattak, kettő pedig megvesszőtetett.

Sokkal inkább meg vagyunk győződve e' fővárosi felsőbb kormányhatalmak nézetjózanságáról, sem-hogy attól kellene félnünk, miszerint azon néhány egyén rakoncátlankodását a' közönség közhangulá-tának rójak föl.

Most a' ténynek súlyosb következése nem lett, mint hogy a' karzati közönség, egyideig a' színházi nemes élvektől kizárattot. Hogy több nem történt, 's az egész színház be nem zárattot, a' nemzeti ü-gyünkre nézve nagy szerencsét egyenesen és egyed-ül mostani tisztelt főhadiparancsnoknak gr. Wall-mo den o' excja nemes, valódi humanitás és mű-velt józansága gondolkodásának köszönhetjük.

— Paris. Milanoi lapok szerint a' lombard-ve-lencei politikai ügyek vezetésére Magyarország egy-kori nádora István fő herceg lenne kinevezve.

— Magyarországból több önkéntes bécsi lapok szerint — Boroszlón keresztül Schlesvig-Holsteinba utazott. —

— Pest. A' napokban felsőbbségileg több mázsa nyomott levélpapiros koboztatott el, melynek ka-ramvignetein Magyarország cimere volt korona nélkül. —

— Magyarország püspökei mint halljuk egyházi tanácskozás végett nem sokára összegyűlendek, a' hely még nincs határozottan kijelölve.

— A' népösszeírás kimutatása szerint — mint hirlik — Magyarországbán a' magyarok száma nyolc milliót fölühalad; — sokan ezi keveslik, 's azért a' számitást előlről kezdik.

— Isaszeg nem régiben a' helység bírája tót nyelven irt rendeletet kapott, melynek a' szóbeli co-mitiva gyors végrehajtását parancsolá. Bezzeg nagy gond nyomá a' szegény bírónak törvényes vállabe-gyét, miután annyit értett a' tót nyelvhez — mint süvege. Diányi veritéksöppek közt baktatott az ismeretlen belükön, de hasztalan; majdan bejárta az egész falut az utolsó pütriig — tolmácsra semmikép sem akadatott. Mit tegyen hát? fölhívatá a' faluhá-zára az egész tanácsot. Törték a' diót, tonakodtak. Végre egy eskütt ember a' küszöbről azon indítványt levé, hogy miután a' dolog sürgős, a' rendelet át-fordítása végett Árvaiba, vagy Liptóba futat kü-l-dessék!